

## **ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ**

**ЛІТЕРАТУРА**

**на 2-14-26**

**УЧИТЕЛЬ: Др. Ірена Столяр**

- 7 - Підготовка до іспиту. Повторення вивченого матеріалу.**
- 8- Підготовка до іспиту. Повторення вивченого матеріалу.**
- 9 - Підготовка до іспиту. Повторення вивченого матеріалу.**
- 10 - Підготовка до іспиту. Повторення вивченого матеріалу.**
- 11 – Вивчити білети 1-10. Іспит з білетів усної матури.**

1. Що таке гуманізм?

Гуманізм є напрямом в науці, що орієнтувався на давню класичну старогрецьку й староримську культуру та постав у наслідок познайомлення з пам'ятками цієї культури. Це замилювання привело до зміну світогляду від релігійних справ на людські справи. Гуманізм поставив своїм гаслом свободу дослідів та вільність думки.

2. Який вплив мала реформація на Україну?

Під впливом реформації виступає щораз виразніше намагання наблизити літературну мову до народної мови, зробити її доступною для найширших кіл громадянства. Це висунуло потребу вищої школи.

3. Опишіть перші вищі школи. Яка головна мета?

Головна мета вищих шкіл була виховати й гідно підготувати людей, що вміли б стати в обороні православної віри проти хвиль католицизму й протестантизму й одночасно в обороні української національності, бо віра тоді покривалася з національною приналежністю. Першою вищою школою була школа в Острозі, заснована Князем Константином Острозьким. У Львові львівське братство, відоме під назвою Ставропігія, оснувало школу, де учні займали місця відповідно до успіхів в науці. В Києві митрополит Петро Могила підніс школу до високого значення. (Києво-Могилянська Академія)

4. Трагедія голодомору у творі Миколи Понеділка "Буржуйка"

Микола Понеділок в оповіданні "Буржуйка" показав горе, смерть, безвихідь людей під

час голодомору — геноциду українського народу 1932-33 років на прикладі однієї родини. У цій родині батька репресували, помер від голоду старший син, молодшу дочку мати залишила біля дитячого будинку в місті, щоби врятувати від смерті. Вдома залишився ще один син. Коли пройшли найстрашніші часи голоду, мати прийшла, щоби забрати свою Оленку додому, але її там не було. Довго мама шукала свою доню по інших дитячих будинках, поки знайшла, але дитини їй не віддали, а саму її кинули до в'язниці, бо не сподобалося директорові, що мати вірить в Бога, і що розказує про голод, який радянська влада заперечувала.

## 8 Кляса — Підготовка до іспиту

1. Розкажіть про політичну поему Т. Шевченка “Сон”.

Поема “Сон” є політичної сатири. Поет описує фантастичну подорож з Києва до Петербургу, яка відбувається у сні. Пролітаючи над Україною, поет на фоно прекрасної природи бачить матір, яка на панщині жне, а її дитина помирає з голоду, як забирають у вдови єдиного сина і віддають у військо, як тяжко жити селянам — кріпакам. Пролітаючи над Сибіром, бачит, як заковані в кайдани каторжники під землею добувають золото для царя. Згадує царя Петра Першого і царицю Катерину Другу, які знищили козацтво й Україну. Поет почув голос гетьмана Полуботка, якого цар замучив голодом за те, що домагався повернення Україні волі. Шевченко висміяв у поемі царя, царицю і весь державний устрій в тогочасній Росії.

2. Опишіть про історичну повість “Чорна Рада” Пантелеймона Киліша.

Однією з найцінніших українських історичних повістей є “Чорна Рада” П. Куліша. Це “хроніка” з 1663-го року. Події повісті розгортаються після смерті Богдана Хмельницького, коли Україну розділили на Лівобережну (під Москвою) і Правобережну (під Польщею). Вибирали гетьмана на Лівобережній Україні. Скликали “чорну раду” - збори всього козацтва, обравши нечесним шляхом ставленика Москви — Івана Брюховецького, який стратив іншого кандидата на гетьманську булаву — Сомка. У повісті ще є лінія кохання Лесі і Петра, які пройшли через випробування, але залишилися разом.

3. Хто Марко Вовчок? Яка її заслуга?

Марко Вовчок є псевдонім Марії з Вілінських Марковичева. Від чоловіка перейняла ідеологію, його любов до української мови та його захоплення етнографічними студіями. У своїх оповіданнях дала яскраві, глибоко зворушливі трагічною правдою малюнки кріпацького безталання. Вона ставила перед очі усього громадянства образи соромного поневолення людини. Її головна заслуга є голосний протест проти понижування людської гідності і проти безглуздя кріпаччини.

1. Розкажіть про твір Івана Франка "Борислав сміється".

У творі "Борислав Сміється" Іван Франко вивів два ворожі світи: світ бориславських багатіїв, сміливих підприємців, безпощадних спекулянтів і з другого боку, світ голодних селян. Визискуваних робітників, світ столоченого життя й незаспокоєної туги за яснішою дниною. Конфлікт між тими двома світами, що ясним полум'ям охоплює Борислав, є темою повісті.

2. Розкажіть про життя і творчість Лесі Українки. Які три чинники вплинули на її свідомість і творчість?

Леся Українка (Лариса Косач-Квітка) (1871-1913), народилась на Волині в родині прчвника і дитячої письменниці — Олени Пчілки. У дитячому віці тяжко захворіла, з хворобою боролася усе життя, часто їздила на лікування за кордон. Вірші писала з дитинства. Знала 12 мов. Три чинники, які вплинули на її свідомість і творчість: оточення, природа і хвороба. Відомими є збірки: "На крилах пісень", "Думи і мрії", "Відгуки", і драматичні поеми: "Роберт Брюс" - про боротьбу шотландського народу за незалежність, "Блакитна троянда" - про життя української інтелігенції, "Бояриня", "Лісова пісня".



1. Кого із письменників-шістдесятників Ви занете? Чого їх так називаємо? Яку мету вони ставили перед собою?

Після “подолання Культурної особи”, під час хрущовської “відлиги” в літературу приходять свіжі талановиті молоді сили: В. Симоненко, І. Драч, Л. Костенко, М. Вінграновський, В. Стус, І. Світличний, Д. Павличко та ін. Характерним для їх творчості було те, що вони ставили в центр уваги проблеми особистості, її ролі в суспільстві. Вони виступали на захист української мови і культури, свободу творчості. Влаштовували неформальні літературні читання, вечори пам’яті репресованих митців, ставили замовчувані п’єси, складали петиції на захист української культури. Їх діяльність, яка не вписувалась в рамки дозволеного, викликала незадоволення влади, почався масовий тиск на інтелігенцію. Рух шістдесятників було розгромлено арештами 1955-1972 рр., але він відіграв значну роль у поширенні самовиданої літератури і головне — в посиленні в Україні руху опору проти російського великодержавного шовінізму й русифікації

2. Опишіть про життя і творчість Ліни Костенко.

Ліна Костенко народилася в 1930 р. на Київщині в сім’ї вчителя. З 1936 р. живе в Києві. Вчилася в Київському педагогічному інституті та Московському літературному інституті. Пацювала в Київській кіностудії ім. О. Довженка сценаристом. Вірші писала з дитинства. Автор збірок: “Вітрила”, “Мандрівка серця”, “Зоряний інтеграл”, яка була заборонена. Належить до шістдесятників. 17 років мовчала через повернення до сталінізму. Широко відомим є роман у віршах “Маруся Чурай” і “Берестечко”.

3. Розкажіть про життя і творчість Леся Курбаса і його театр “Березіль”.

Леся Курбас (1887-1937) — син актора. Народився на Поділлі. Вчився у Тернопільській гімназії, Львівському та Віденському університетах, Віденській консерваторії на драматичному відділі. Був актором Тернопільського та Київського театрів, організував “Молодий театр”, потім театральне об’єднання “Березіль” у Києві, що згодом у Харкові стає експериментальним театром “Березіль” (1926 р.). Ставить завдання виховати нового актора і режисера. Л. Курбас користувався високим авторитетом не тільки в Україні, а й за її межами. Він зробив дуже багато для розвитку українського театру. Сталінські найманці-чекісти арештували у 1933 р. і закинули до сибірського концтабору, де й розстріляли у 1937 р.

## Кінцевий усний матуральний іспит з літератури

### Білет 1

1. Поясніть походження слова "література". Яке значення літератури в житті народу? Подайте приклади усної та писемної творчості.
2. Розкажіть про життя Т. Шевченка
3. Розкажіть про життя і творчість Василя Стуса

### Білет 2

1. Коли і вперше почала розвиватися писемна література в Україні? Яку роль в цьому відіграло християнство? Розкажіть про роль св. Кирила і Методія для розвитку української літератури. Якою мовою писали книги в Україні до 19-го століття?
2. Образ жінки-матері у поемі Т. Шевченка "Наймичка".
3. Розкажіть про "Борислав сміється" Івана Франка.

### Білет 3

1. Розкажіть про твір давньої літератури "Слово про Закон і Благодать" Іларіона
2. Які історичні події відобразив Т. Шевченко в поемі "Гамалія"?
3. Трагедія голодомору у творі Миколи Понеділка "Буржуйка".

### Білет 4

1. Розкажіть про твір давньої літератури "Поучення дітям" Володимира Мономаха.
2. Розкажіть про політичну поему Т. Шевченка "Сон".
3. Кого з письменників — шістдесятників ви знаєте? Чому їх так називаємо? Яку мету вони ставили перед собою?



Білет 5

1. Розкажіть про твір давньої літератури "Паломник" ігумена Данила.
2. Розкажіть про історичну повість Пантелеймона Куліша "Чорна Рада".
3. Розкажіть про життя і творчість Василя Симоненка.

Білет 6

1. Розкажіть про твір давньої літератури "Киево-Печерський патерик".
2. Про що розповідається в оповіданні Марка Вовчка "Інститутка"?
3. Розкажіть про твір В. Винниченка "Щось більше за нас".

Білет 7

1. Що таке літопис? Про які події розповідає "Початковий літопис" Нестора літописця?
2. Що таке Валувський циркуляр 1863 року та Емський указ 1876 року?
3. Розкажіть про твір Івана Багряного "Тигролови".

Білет 8

1. Про які події розповідається у Київському та Галицько-Волинському літописах?
2. Розкажіть про тяжку долю селян-кріпаків у творі І. Нечуй-Левицького "Микола Джеря".
3. Розкажіть про життя і творчість Івана Франка.

Білет 9

1. Яка історична основа поеми "Слово о полку Ігореві"?
2. Розкажіть про повість Івана Франка "Захар Беркут".
3. Розкажіть про життя і творчість Лесі Українки. Які три чинники вплинули на її свідомість і творчість.

Білет 10

1. Поясніть роль Івана Котляревського в розвитку української літературної мови. Розкажіть поему "Енеїда".
2. Розкажіть про драму Лесі Українки "Бояриня".
3. Що поєднує драматурга Миколу Куліша і Леся Курбаса?

Білет 11

1. Переповісти байку Петра Гуляка-Артемівського "Пан та собака". Яка мораль байки?
2. Розкажіть про твір Ольги Кобилянської "У неділю рано зілля копала".
3. Чим вразив образ сержанта Орлюка із твору Олександра Довженка "Повість полум'яних літ"?

Білет 12

1. Про що розповідається в п'єсі Івана Котляревського "Наталка Полтавка"?
2. Що таке новела? Розкажіть про новелу Василя Стефаника "Сини".
3. Розкажіть про життя і творчість Леся Курбаса і його театр "Березіль".

Білет 13

1. Розкажіть про твір Михайла Коцюбинського "Тіні забутих предків".
2. Хто такий Григорій Сковорода? Розкажіть про його філософію і літературну творчість.
3. Розкажіть про життя і творчість Ліни Костенко.

Білет 14

1. Розкажіть про життя і творчість гумориста Остапа Вишні. Про кого його твір "Чухраїнці"? Які вади українців він висміяв?
2. Що таке соціалістичний реалізм?
3. Життєпис і творчий шлях поетеси Олени Теліги.